

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Bevisupptagning

Bevisupptagning

Ungern

1 Bevisbörda

Bevisbördan ligger på den part till vars nackdel det är om tillräcklig bevisning inte läggs fram.

1.1 Hur ser bevisbördereglererna ut?

Om inte annat föreskrivs i lag ankommer det på parterna att redogöra för de faktiska omständigheterna i målet och lägga fram den bevisning som krävs för att styrka deras påståenden. Om inte annat föreskrivs i lag ska de faktiska omständigheterna i ett mål styrkas av den part som har ett intresse av att domstolen godtar dessa som sanna. Konsekvenserna av bristande bevis eller av att bevis inte läggs fram drabbar således samma part. I en arbetstvist måste arbetsgivaren bevisa innehållet i ett eventuellt kollektivavtal, de interna regler och instruktioner som är nödvändiga för att avgöra käromålet och varje handling som upprättats inom ramen för arbetsgivarens verksamhet som är nödvändig för att avgöra rättstvisten. Arbetsgivaren måste dessutom bevisa att beräkningen av de yrkade förmånerna är korrekt, om denna är omtvistad, och vid en lönetvist att förmåner betalats.

I en tvist som rör en offentlig anställning måste det offentliga organet bevisa innehållet i de allmänna bestämmelser och instruktioner som är nödvändiga för att avgöra käromålet och varje handling som upprättats inom ramen för det offentliga organets verksamhet som är nödvändig för att avgöra rättstvisten. Det offentliga organet måste dessutom bevisa att beräkningen av de yrkade förmånerna är korrekt, om denna är omtvistad, och vid en lönetvist att förmåner betalats.

1.2 Finns det undantag från bevisbördereglererna? Om ja, i vilka fall? Är det i sådana fall möjligt att komma med motbevisning?

Om bristande rättskapacitet ska bevisas kan domstolen besluta att det faktum som ska bevisas av den part som påverkas av en sådan bristande rättskapacitet ska betraktas som sant, om domstolen saknar anledning att betvivla sanningshalten. Ett faktapåstående kan godtas som sant av domstolen om domstolen saknar anledning att betvivla sanningshalten i påståendet och om det påstådda faktumet erkänns av motparten, läggs fram på samma sätt av båda parterna, inte bestrids av motparten trots att domstolen uppmanar honom eller henne till detta eller om det enligt lag ska betraktas som ett obestriddigt faktum. Fakta som domstolen anser är allmänt kända eller som domstolen har officiell kännedom om beaktas av domstolen även om de inte återopas av någon av parterna. Domstolen tar på eget initiativ (*ex officio*) hänsyn till omständigheter som presumeras i lag, inbegripet omständigheter som enligt lag och tills motsatsen bevisats ska betraktas som sanna. På det familjerättsliga området finns det exempelvis ett begränsat antal icke motbevisbara presumptioner och fakta som enligt lag inte får motbevisas.

1.3 Hur övertygande måste bevisningen vara för att läggas till grund för en dom?

I den ungerska civilprocesslagen anges inte hur övertygande bevisningen måste vara. Om inte annat föreskrivs i lag är domstolen inte bunden av några formella bevisregler, särskilda metoder eller specifika bevismedel. Domstolen kan fritt använda sig av parternas bevisning liksom av varje annat bevis som kan tänkas klargöra omständigheterna. Dessa bestämmelser påverkar dock inte lagstadgade presumptioner, inbegripet rättsregler som föreskriver att en viss omständighet ska antas föreligga så länge motsatsen inte bevisats. Domstolen bildar sig en egen uppfattning och fastställer de relevanta omständigheterna i målet genom att jämföra och individuellt och gemensamt utvärdera parternas utsagor och beteende under förfarandet, liksom den bevisning som framkommit under förhandlingen och andra uppgifter som rör talan.

2 Bevisupptagning

Domstolen förordnar om upptagning av de bevis som krävs för att tvisten ska kunna lösas.

2.1 Måste en part begära att bevisning tas upp eller kan domstolen ibland ta initiativ till bevisupptagning?

Om inte annat anges i lag måste de relevanta omständigheterna i ett mål bevisas av den part i vars intresse det ligger att omständigheterna godtas som sanna, och det är samma part som drabbas av konsekvenserna av bristande bevis eller av att bevis inte läggs fram. I tvistemål kan domstolen på eget initiativ (*ex officio*) förordna om bevisupptagning, om lagen tillåter detta.

I förvaltningsmål kan domstolen på eget initiativ förordna om bevisupptagning av fakta eller bevisning till stöd för omständigheter som den måste ta hänsyn till på eget initiativ, om en hänvisning görs till en överträdelse som innebär fara för en minderårig eller en person med rätt till sådana förmåner som tillkommer personer med funktionsnedsättning eller om sådan bevisupptagning föreskrivs i lag.

2.2 Vad händer om en parts begäran om bevisupptagning godkänns?

Vittnen hörs, sakkunnigutlåtanden inhämtas och vid behov hörs sakkunniga, syn genomförs och personer som innehar dokument, videospelningar, ljudinspelningar, ljud- och bildinspelningar eller annan materiell bevisning åläggs att lägga fram detta.

2.3 I vilka fall får domstolen avslå en parts begäran om bevisupptagning?

Domstolen är inte bunden av en parts begäran om bevisupptagning eller av sitt beslut om bevisupptagning. Om inte annat föreskrivs i lag kan domstolen avslå en begäran om bevisupptagning om begäran inte ingavs i enlighet med bestämmelserna i lag CXXX från 2016 om civilprocesslagen, eller om den part som är skyldig att betala kostnaderna för bevisupptagningen i förskott inte har fullgjort sin betalningsskyldighet, trots att han eller hon har uppmanats till detta. Domstolen avslår en begäran om bevisupptagning eller avbryter en pågående bevisupptagning om bevisupptagningen inte är nödvändig för att avgöra i rättstvisten.

2.4 Vilka olika bevismedel finns det?

Bevismedlen inbegriper framför allt bevis som erhållits från vittnen, sakkunnigutlåtanden, skriftliga handlingar, videospelningar, ljudinspelningar, bild- och ljudinspelningar och annan materiell bevisning. Bevismedel kan inte godtas om de undantas i lag eller omfattas av villkor, såvida inte villkoren är uppfyllda. Bevisning kan tas upp genom syn. Utsagor avgivna under sanningsförsäkran utgör inte bevismedel.

2.5 Hur går vittnesförhör till? Skiljer de sig från förhör med sakkunniga? Vilka regler gäller för skriftlig bevisning och sakkunnigutlåtanden?

I enlighet med principen om direkt bevisföring ska vittnen och sakkunniga i princip höras vid en domstolsförhandling. Om en part vill styrka sina påståenden med skriftliga bevisning måste han eller hon bifoga den återopade handlingen till sin ansökan eller lägga fram den vid förhandlingen. En handling på ett främmande språk måste åtföljas av åtminstone en enkel översättning till ungerska. Om det uppstår tvivel kring huruvida översättningen är riktig eller fullständig måste en auktoriserad översättare anlitas. I annat fall bortser domstolen från handlingen. På begäran av den part som lägger fram bevisning kan domstolen ålägga motparten att göra varje handling tillgänglig som han eller hon förfogar över, och som han eller hon ändå skulle vara skyldig att överlämna i enlighet med civilrättslagstiftningen. Motparten omfattas framför allt av en sådan skyldighet om handlingen utfärdades i den förstnämnda partens intresse

eller styrker ett rättsligt förhållande beträffande denna part, eller rör en förhandling om ett sådant förhållande. Om handlingen innehas av en person som inte deltar i talan gör domstolen handlingen tillgänglig genom att tillämpa bestämmelserna om syn. Om en part inger en begäran om att få lägga fram bevisning vidtar domstolen åtgärder för att inhämta de handlingar eller uppgifter som innehas av en domstol, notarie, offentlig myndighet, förvaltningsorgan eller annan organisation, förutsatt att parten inte själv får begära ut handlingen eller uppgifterna. Det är inte nödvändigt att inhämta originalhandling om den inte behöver granskas och om parten lägger fram en bestyrkt eller vanlig kopia under förhandlingen. Översändandet av en handling får endast nekans om den innehåller sekretessbelagd information.

2.6 Har vissa bevismedel större bevisvärde än andra?

I allmänhet inte.

2.7 Är det obligatoriskt att använda ett visst bevismedel för att styrka en omständighet?

I allmänhet inte, men det finns undantag. Exempelvis måste domstolen i förvaltningsmål utse en sakkunnig inom psykiatri så att en sinnesundersökning av den som kan komma att sättas under förvaltningsmyndighet kan ske.

2.8 Är vittnen enligt lag skyldiga att avge vittnesmål?

Ja, men de har rätt att vägra vittna under vissa omständigheter.

2.9 I vilka fall kan de vägra att vittna?

Följande personer kan vägra vittna:

En släkting till endera parten.

En person som i sitt vittnesmål skulle komma att ange sig själv eller en släkting för att ha begått ett brott (avseende frågor som rör saken).

En person som har yrkesmässig tystnadsplikt, om vittnesmålet skulle innebära att denne bryter sin tystnadsplikt, om inte den berörda parten har befriat personen från tystnadsplikten.

En person som har tystnadsplikt avseende frågor där hans eller hennes vittnesmål skulle leda till brott mot tystnadsplikten, om inte de uppgifter som berörs av vittnesmålet inte kan betraktas som affärshemligheter enligt lagen om tillgång till uppgifter av allmänt intresse och uppgifter som är tillgängliga med hänsyn till allmänintresset, eller om sakfrågan i målet är att avgöra huruvida uppgifterna är av allmänt intresse eller är tillgängliga med hänsyn till allmänintresset.

Den som fungerat som medlare eller sakkunnig vid medling i samband med tvisten, leverantörer av medieinnehåll, liksom varje person som står i ett anställningsförhållande eller liknande förhållande till sådana leverantörer, om deras vittnesmål skulle röja identiteten hos den person som lämnat upplysningar till dem inom ramen för dennes verksamhet som leverantör av medieinnehåll.

2.10 Kan en person som vägrar att vittna straffas eller tvingas att avge vittnesmål?

Vittnen, sakkunniga som domstolen utsett, innehavare av en handling eller ett föremål som omfattas av syn och andra personer vars medverkan i bevisupptagningen anses nödvändig av domstolen (nedan gemensamt kallade *medverkande i bevisupptagningen*) är skyldiga att bidra till bevisupptagningen. Om en medverkande i bevisupptagningen underlåter att fullgöra sin skyldighet utan att i förväg, och på goda grunder, ha begärt att få befrias från denna skyldighet, ska domstolen ålägga den medverkande att ersätta de kostnader som uppkommit. Domstolen får dessutom ge den medverkande böter, besluta att det är obligatoriskt för den medverkande att närvara, minska den medverkandes ersättning samt underrätta den medverkandes överordnade, förman eller arbetsgivare om att den medverkande har underlåtit att inställa sig. Domstolen får använda fler än ett av dessa tvångsmedel på samma gång.

Tvångsmedel kan inte användas mot en minderårig som inte fyllt 14 år, men hans eller hennes juridiska ombud kan förpliktas att ersätta de kostnader som uppkommit och kan bötfällas.

Om en medverkande vid bevisupptagningen fullgör sin skyldighet eller på goda grunder begär att få befrias från denna skyldighet efter att domstolen tillgripit ett tvångsmedel upphäver domstolen tvångsmedelsbeslutet.

Ett vittne kan inte ett separat överklagande mot ett beslut som ålägger honom eller henne att vittna. Ett sådant överklagande medför att förhöret med vittnet avbryts. Om vittnets vägran att vittna är uppenbart ogrundad kan den domstol som prövar överklagandet bötfälla vittnet, och vittnet kan förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

2.11 Finns det personer som inte får höras som vittnen?

Ett vittnes juridiska ombud får inte höras som vittne, om inte den fysiska person som företräds av honom eller henne är behörig att delta i förfarandet.

En person får inte höras som vittne om han eller hon agerade försvarare i en fråga som han eller hon fått kännedom om i sin kapacitet som försvarare, eller om han eller hon inte befriats från sin tystnadsplikt i en fråga som rör sekretessbelagd information.

En minderårig som inte fyllt 14 år får endast höras som vittne om den bevisning som hans eller hennes vittnesmål förväntas ge inte kan anskaffas något annat sätt.

2.12 Vad är domstolens och parternas respektive roller vid vittnesförhör? När får ett vittne höras med tekniska hjälpmedel, till exempel videokonferens eller andra medier?

Vittnena deltar i förhandlingen efter att domstolen har kallat dem att inställa sig. Vid förhandlingen hörs de i princip av domstolens ordförande, eller när det rör sig om en ensam domare den domare som prövar målet.

Domstolens ordförande kan ge den part som kallat vittnet tillåtelse att, på den partens begäran, inleda utfrågningen av vittnet. Därefter får motparten ställa frågor, om motparten har begärt att få göra detta. I så fall får domstolens ordförande och andra medlemmar av domarpanelen ställa frågor till vittnet efter parternas utfrågning.

3 Bevisvärdering

Domstolen bildar sig en egen uppfattning och fastställer de relevanta omständigheterna i målet genom att jämföra och individuellt och gemensamt utvärdera parternas utsagor och beteende under förfarandet, liksom den bevisning som framkommit under förhandlingen och andra uppgifter som rör talan.

3.1 Om en part har skaffat fram bevisning på ett otillåtet sätt, hindrar det domstolen från att lägga den till grund för domen?

Ett bevismedel, eller en del av ett bevismedel, är otillåtet och får inte användas till stöd för en talan om

- det har anskaffats eller lagts fram genom att kränka eller hota en persons rätt till liv och fysisk integritet,
- det har framställts med hjälp av någon annan otillåten metod,
- det har anskaffats på ett otillåtet sätt,
- framläggandet i domstolen skulle kränka rätten till personlighetskydd.

Förutom om ett otillåtet bevismedel har anskaffats eller lagts fram genom att kränka eller hota en persons rätt till liv och fysisk integritet får ett sådant bevismedel i undantagsfall beaktas av domstolen, om vederbörlig hänsyn tas till de specifika omständigheterna och omfattningen av lagöverträdelsen, de rättsintressen som påverkas av lagöverträdelsen, det otillåtna bevismedlets konsekvenser för fastställandet av de faktiska omständigheterna, vikten av andra tillgängliga bevismedel samt alla övriga omständigheter i målet.

3.2 Kan en parts utsaga användas som bevisning?

En partsutsaga kan inte användas som bevisning. Domstolen utvärderar emellertid parternas påståenden när den fastställer de faktiska omständigheterna i målet (se fråga 3).

Senaste uppdatering: 15/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.